

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ СЕЛА

**старший викладач, Сумський НАУ Сухоставець А.І.
Сумський національний аграрний університет**

Створення високоефективної соціально-спрямованої ринкової економіки на сучасному етапі розвитку України набуває важливого значення. Загальновизнаним є той факт, що підприємництво відіграє важливу роль у процесі формування ринкових відносин, виступає рушійною силою соціально-економічного розвитку як регіону, так і держави в цілому. Тому, визначальним напрямком соціально-економічного розвитку сільських територій є формування мотиваційних механізмів стимулювання ефективного функціонування і розвитку існуючих підприємницьких структур та створення сприятливого середовища для розвитку нових.

Підприємництво протягом останніх десятиріч постійно привертає до себе увагу у всьому світі. Це багатогранне соціально економічне явище, де кожен з безпосередніх учасників має можливість знайти свої місце, а зовнішні учасники процесу отримати позитивні результати: держава економічне зростання, збільшення ВВП та числа робочих місць, місцева влада податки і голоси на виборах, економічні партнери гнучких та динамічних партнерів з низькими накладними видатками.

На світовому рівні підприємництво є інструментом участі мільйонів людей як в економічному житті власних країн, так і в міжнародному розподілі праці, є засобом існування та стимулом до самовдосконалення.

Сутність підприємництва у соціальній сфері села з точки зору економічної теорії, це вид підприємницької діяльності який виражає відносини власності між його суб'єктами з приводу виробництва, розподілу і привласнення послуг соціальної сфери на сільських територіях.

До основних передумов розвитку підприємництва у соціальній сфері села можна відвести:

- зменшення обсягу послуг та погіршення їх якості, що надаються закладами соціальної сфери села у зв'язку із зменшенням розміру фінансування з бюджету в соціальну сферу;
- удосконалення правової бази для ведення підприємницької діяльності;
- трансформація відносин власності при зміні економічної системи з командно-адміністративної до ринкової;
- поява попиту на певні види послуг закладів соціальної сфери, що раніше не надавалися або надавалися безкоштовно;

- формування сприятливого інституційного середовища для здійснення підприємницької діяльності.

Важливість забезпечення сільського населення доступними та якісними послугами соціальної сфери та особливості розвитку підприємництва на сільських територіях потребують особливої уваги боку держави.

Формування стратегії передбачає здійснення аналітичного аналізу, визначення цілей (включаючи комплексний розвиток підприємництва, території та громади), заходів, інструментів й умов їх реалізації. Впровадження стратегії передбачає дії, спрямовані на реалізацію цілей і завдань (при використанні певних інструментів), передбачених у стратегічному плані, а також їх перевірку та актуалізацію. В основі цих ґрунтовно розроблених документів - низка сучасних ідей, головна мета яких - створити громадянам безпечні, здорові й гідні умови проживання та отримання відповідних доходів. Безумовно, що їх виконання залежить від розвитку бізнесу та його діяльності.

До формування стратегії необхідно долучати широкі верстви населення (керівників аграрних підприємств, служителів культу та інших впливових осіб, бізнесменів, представників громадських організацій, населення тощо), що уможливило отримання пропозицій цілей і завдань від усіх зацікавлених, а також схвалення всіма членами громади прийнятих рішень і дій

Стратегія розвитку підприємництва повинна ґрунтуватися з урахуванням взаємозв'язку зі стратегіями:

- соціально-економічного розвитку держави (економічна політика, соціальна політика, регіональна, аграрна та екологічна політика);
- розвитку області;
- розвитку сільських територій;
- соціально-економічного розвитку села.

Реалізація заходів щодо розвитку підприємницької діяльності в соціальній сфері села буде сприяти:

- покращенню соціально-економічних умов життя на селі;
- скороченню рівня бідності на селі, отримання додаткових доходів;
- модернізації та диверсифікації соціально-економічної бази села;
- покращенню демографічної ситуації.

Життєво важливу роль в підтримці підприємництва в соціальній сфері села повинно відводитися місцевим органам влади, тому, швидше за все, воно буде розвиватися в тих сільських районах, де існують два підходи до розвитку "від низу до верху" і зверху "вниз", які доповнюють один одного.